

Yaşasaydılar, MÜƏLLİM olacaqdılar

Böyüməyib, Böyük Vətən Müharibəsinin məktəbli ŞƏHİDİ oldular

FİDAN QURBANOVA

Naftalan şəhəri Z.Rüstəmov adına Qaşaltı Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbinin 9-cu sinif şagirdi

ŞƏHRİYAR QURBANOV

Naftalan şəhəri Z.Rüstəmov adına Qaşaltı Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbinin 7-ci sinif şagirdi

İki şəhid bala, iki şəhid məktəbli. Hər biri bir ailənin sevinci, hər biri bir ailənin gülüşü. Hərəsi böyük bir dünyaydı. Özü boyda demirik, çünki özündən böyük bir dünyası vardı hər birinin. Dünyaları yıxıldı. İki fidanın xəyallar, arzular, planlarla dolu ömrü yarımcıq qaldı. Halbuki onlar da böyümək istəyirdilər. Hədəfləri vardı. Müəllim olacaqdılar. Fidan sinfə girib şagirdlərinə həyatda ağıla qararı seçməyi, Şəhriyar isə qarmonun ağıla qara dillərini öyrədəcəkdə. Ağla qara...

İkisinin də həyatında çoxlu, saysız-hesabsız

rənglər vardı. Birdən-birə o rəngli dünya ağ-qaraya çevrildi. Getdikcə ağı da azaldı, bütün dünya qaraldı...

Bir neçə saniyənin içində dəyişdi dünyanın rəngləri. Böyük bir gurultudan sonra. O gurultunu eşitdikləri, bilmirik. O gün, axşamüstü saat 5 radələrində qopan və bir andaca bir ailənin 5 üzvünün dünyasını dəyişdirən hadisədən həmin 5 nəfərdən hansı xəbər tutdu? Kim eşitdi o həngəməni? Evlərinə, başlarına nə düşdüyünü hansı bildi, anladı, görənsən?

Ruhiyyə DAŞSALAHLI

Bir neçə dəqiqənin günahkarı

"Bütün gün hamı bizdə idi. O evdə gün ərzində, demək olar ki, heç kim olmamışdı. Günortadan sonra Şəhriyargil evlərinə getdilər. Fidan evdə qalmışdı. Qardaşı Elbrusla bir yerdə idilər. Oturmuşdular evdə. Sonra evdən necə çıxdığını bilmədim. Bir neçə dəqiqənin günahkarı oldu Fidan da".

İndi 14 yaşlı qızı ilə bağlı danışmağa söz belə tapmayan anası Təranə xanım o günü belə xatırladı. Qızının ölümündən bir neçə gün sonra ağılında qalan, gözü-nün öndündən getməyən xatirələr hələ də ona anlaşılmaz gələn o bir neçə dəqiqədən ibarət idi. Axı, o an erməni artilleriyasının hədəfinə çevrilən o evdə olmaya bilərdilər... Bütün gün bir yerdə olan Qurbanovlar ailəsi digər qardaşa aid olan o evə qayıtmaya da bilirdi. Çox da ki, bu, onların öz evi idi... İnsan təhlükəni onu məhz onun üçün ən təhlükəsiz saydığı yerdə - evində tapacağını hardan bilsin ki?! Şəhriyarın 4 nəfərdən ibarət ailəsinin yaşadığı ev idi erməni topunun hədəfindəki o ev. Bəs, Fidan niyə ordaydı? Axı, hərbiçisi ailəsinin, nənə-babası bütün gün onun evində olmuşdu o gün. Bir yerdəydilər Şəhriyarla. Fidanı onun yanına sürükləyən nə idi? Ölümümü?

Bəlkələr, beynini gəmürən ehtimallar gözlərini elə qapayıb ki, onları aralayıb düşüncələrində, xatirələrində qızına aid nələr qaldığını tapa bilmir anası Təranə xanım: "Nə danışım ki, onlardan. Ağılıma heç nə gəlmir. Bircə onu bilirəm ki, ikisi də həyat doluydu. Səs-küy vardı onların olduğu yerdə. İndi yoxdular, evimizin səsi-küyü, nəşəsi də yoxdu. Gülüş onlarla bir yerdə getdi həyatımızdan".

İki ayrı evdə böyüyən iki sevgidolu uşaq. Şıltaqlıqları ilə qaldı xatirələrdə ikisi də. Top atəşi təbəssümü də, həyata qarşı marağı da çöhrələrində dondurdu. Şəhriyarla Fidan ailənin digər 3 üzvü - Şəhriyarın anası, nənə və babaları ilə birgə ayrıldı bu dünyadan.

Sentyabrın 27-dən Ermənistan silahlı qüvvələrinin atəş tutduğu yaşayış məntəqələrindən biri də məhz Naftalan şəhərindəki o ev idi. Qurbanovlar ailəsinin yaşadığı həmin evdə bir ailə həlak oldu. Onlardan ikisi məktəbli idi. 2006-cı il təvəllüdü Fidan Qurbanova ilə 2007-ci il təvəllüdü Şəhriyar Qurbanov.

Fidanın 10 barmağında 10 qabiliyyət

Anası deyir ki, dərslərində daha yaxşı nəticələr göstərirdi. Tələbə olmağı çox istəyirdi. Ən önəmlisi özünü tanıyır, nəyə qadir olduğunu bilirdi. Müəllim olacağını deyirdi. Bunun üçün də əlavə məşğələlərə gedib daha yaxşı hazırlaşmaq istəyirdi.

Təranə Qurbanova qızı ilə Şəhriyarın arasındakı bağlılıqdan da danışır: Biri-birindən heç ayırmırdılar. Sadəcə

əmiuşağı deyildilər. Şəhriyar Fidanın dostu, sırdaşı idi. Ən çox onunla vaxt keçirirdi. Elə bir yerdə də getdilər".

Çox bacarıqlı idi, Fidan. Rəsm çəkir, maraqlı fiqurlar düzəldir, tikmələr tikirdi: "Mənim belə şeylərə həvəsim yoxdu. O, xalasına oxşamışdı. Tikir, düzəldir, əl işlərinin şəklini xalasına yollayır, onun fikrini, məsləhətini alırdı. Çox həvəsliydi. Həmişə güllürdü. Ona deyirdim ki, az gülsün. Ancaq xeyri yoxuydu. Onun da mənə iradları olurdu. Mənə "özünü müdafiə etməyi bacarmalısan", - deyirdi.

Ancaq özü-özünü müdafiə edə bilirdi. Təkbətək, üz-üzə savaşı deyildi ki, özünü qorusun. Bir xainin, qorxağın meydana üz-üzə gələ bilmədiyi rəqibinə qarşı uzaqdan-uzağa atdığı, atıb qaçdığı bir daş idi, təsadüfən gözümlə dəyəyən daş...

"Sınıfın inzibatçısı o idi"

Müharibə və təsadüf. Nə qədər qərībā səslənə də, işğalçıdan gələn bələdə bir təsadüf axtardı onu tanyanlar, sevənlər. Təsadüfə bir bax! Təsadüf bütün gün bir yerdə olan Qurbanovların onlara məxsus bir evdən o birinə getməsiydimi? Heç Fidanın əmisigildə olmağında da təsadüf yox idi. Fidanın sinif rəhbəri, Z.Rüstəmov adına Qaşaltı Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbinin biologiya müəllimi Kəmalə Şahmurova təsadüfə topun o evə, hətta o kəndə düşməyində axtarıb: "Savaş başlayandan bəri heç vaxt Qaşaltı Qaraqoyunluya top düşməmişdi. Başqa kəndlərimizə, şəhərə düşmüşdü. Ancaq Qaşaltı Qaraqoyunlu kəndində bu, olmamışdı. Görünür, əvvəlki topun hara düşdüyünə baxmaq üçün hamısı evin girişinə yığışblar. Təsadüfən kəndə düşən

top onların evinə düşüb və hamısı bir yerdə olduğundan heç biri xilas ola bilməyib".

Kəmalə müəllim Fidanı V sinifdən tanıyır. Dediyyə görə, şagirdi təhsildə çalışqanlıq, məsuliyyəti ilə təsadüflərə heç şans buraxmayıb: "V sinifdən onun sinif rəhbəriyəm. Biologiya fənnini də onlara mən tədris edirdim. Ağıllı, tərbiyəli, çalışqan şagirdlərimdən idi. Mart ayından onlayn dərslər keçirilirdi. Sınıf yoldaşları interneti tez-tez bəhanə edib aradan çıxmağa çalışsa da, Fidanın bəhanə irəli sürdüyünü görmədim. Onlayn dərslərin təşkili üzrə sinfin inzibatçısı o idi. Sınıf yoldaşlarına da onu nümunə göstərdim. Kənddə internet yoxdusa, qoy, Fidan da olmasın, deyirdim. Biologiyanı yaxşı oxuyurdu. Bu fənnə qarşı çox həvəsliydi".

Əynində hərbi geyim, əlində qarmon, dilində "Sırası Əhməd"!

Kəmalə Şahmurova Şəhriyarın da müəllimi olub: "Həyat bilgisi" fənnindən dərs demişəm. Çox tərbiyəli uşaq idi. Gücü çatdığı qədər tapşırıqları yerinə yetirməyə çalışırdı. Ancaq daha çox musiqiyə həvəs göstərirdi".

22 ilin müəllimi, Şəhriyarın sinif rəhbəri İlham Mustafayeva isə onun gözlərini, sakit baxışlarını unuda bilmir: "Çox sakit, üzüyə uşaq idi. II partada otururdu. İndiyədək ondan heç kim şikayət etməmişdi. Naftalan şəhər musiqi məktəbində oxuyurdu. Bütün tədbirlərimizdə fəal iştirak edirdi. Qarmonda çalıb

oxuyurdu. Xocalı faciəsinin ildönümü ilə bağlı məktəbimizdə keçirilən tədbirdə Fidan da, o da çox fəal iştirak etdilər. Fidan qara kəlağayda şeir dedi, Şəhriyar hərbi geyimdə qarmonda ifa etdi. Ümmiyyətə, onsuz hər hansı tədbirimizi təsvir edə bilmirəm".

Qaşaltı Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbin tədris hissə müdiri Arifə Bağirova da Şəhriyarı tədbirlərdən tanıyır: "Məktəbimizin tədbirlərində ikisi də çox fəal iştirak edirdi. Şəhriyar "Sırası Əhməd" mahnısı ilə xatırlayıram. Ən çox onu oxuyardı. Ancaq Fidanın Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənni üzrə müəllimi idim. Bu fənn üzrə imtahanlarını verə bilməsi üçün əlavə hazırlıq da keçirdim. Hazırlıqlara başlayandan xeyli dönüş yaranmışdı, bilik səviyyəsini çox inkişaf etdirmişdi".

Bibisi Təranə də Şəhriyarı əlində qarmonla xatırlayır: "Şəhriyar qarmonu sevirdi. Qarmonda ifa etməyi bacarırdı, bu istiqamətdə musiqi təhsili alırdı. Qarmon müəllimi olacaqdı".

Onlar Böyük Vətən Müharibəsinin şəhidləridir

Fidanla Şəhriyar da yazdırdı adını o siyahıya. Ərazi bütövlüyümüz uğrunda apardığımız müharibənin ilk qurbanları deyil onlar. Bu savaşda itirdiyimiz ilk uşaqlar, ilk məktəblilər az deyil. Onların ünvanı şəhidlikdi. Qanı ilə tarix yazan, torpağı vətənə çevirən ŞƏHİD! O şəhid ki, bir qatil gülləsinə qurban gedərkən boyundan, yaşından böyük missiya yerinə yetirir, qanı ilə tarix yazır. Böyük Vətən Müharibəsinin məktəbli şəhidləri də məhz belə etdilər. Bir ailənin gülüşü, sevinci ikən, böyük bir tarixi keçmiş olan millətin itkisi oldular.

"Mənə deyirlər, o cür uşağı necə qoydun torpağa?", - deyir Fidanın anası, Şəhriyarın bibisi Təranə xanım. Yarası hələ təzə olan bir ana nə cavab verə bilər ki? Axı, bildiyimiz, yanib-yaxılıb verdiyimiz bir sualdır bu. Cavabı da bəllidir: "Torpaq" dediyimiz Vətəndi. Onları da əvvəlki kimi Vətən torpağına əmanət etdik. Yerində yeni fidanlar cücərsin deyə.

Yeni mənzilin mübarək, ŞƏHİD bala. Ruhun şad, yerin cənnət olsun. Qanın yerdə qalmayır!